

**Szkoła Podstawowa
im. Jana Kochanowskiego
w Witanowicach**

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

*Poznając Małą Ojczyznę
zdobynamy*

Krajoznawczą Odznakę im. Jana Pawła II

Rok szkolny 2015-2016

Klasy- II, III, IV, V, VI Szkoły Podstawowej

Autorzy:

D. Klaja – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

B. Kokoszka –bibliotekarz, nauczyciel historii, plastyki i muzyki

E. Bliźnik – katecheta, nauczyciel zajęć komputerowych

A. Mozgała – Jazowy – nauczyciel przyrody

Spis treści:

1. Informacje ogólne.
2. Innowacja pedagogiczna
3. Motywacja realizacji projektu.
4. Założenia innowacji.
5. Zadania innowacji.
6. Osiągnięcia uczniów po zrealizowanym projekcie.
7. Ocena pracy uczniów.
8. Ewaluacja innowacji.

Załącznik nr 1. Zagadnienia do realizacji

*Ta ziemia od lat była mi bliska.
Wpatrywałem się z podziwem w urok jej krajobrazu,
wędrowałem górskimi pasmami i dolinami wzdłuż potoków.*

Jan Paweł II, Tarnów 10 czerwca 1987 r.

1. Informacje ogólne

Temat: *Poznając Małą Ojczyznę zdobywamy Krajoznawczą Odznakę im. Jana Pawła II.*

Autorzy innowacji:

D. Klaja – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, B. Kokoszka –bibliotekarz, nauczyciel historii, plastyk i muzyki, E. Bliźnik – katecheta, nauczyciel zajęć komputerowych, A. Mozgala – Jazowy – nauczyciel przyrody – nauczyciele dyplomowani Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Witanowicach.

Czas przeprowadzenia innowacji:

Rok szkolny 2015/2016

Adresat innowacji:

Uczniowie klas: II, III, IV , V i VI Szkoły Podstawowej w Witanowicach.

2. O innowacji pedagogicznej

Innowacja pedagogiczna jest nowoczesnym spojrzeniem na rozwiązania programowe, organizacyjne i metodyczne, których celem jest podniesienie jakości pracy szkoły.

Programy poszczególnych klas uczestniczących w innowacji, zostaną wzbogacone o dodatkowe treści programowe, dzięki którym możliwe będzie poszerzenie wiedzy w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, plastycznej, zajęć komputerowych i religii w klasach II i III oraz na zajęciach komputerowych, lekcjach przyrody, historii i religii w klasach IV – VI, a także na zajęciach pozalekcyjnych, wyjazdach, wycieczkach. Nauka i poznawanie będzie wiązało się z jasno określonymi zadaniami umożliwiającymi poznanie Małej Ojczyzny i zdobycie *Krajoznawczej Odznaki im. Jana Pawła II.*

W sferze metodycznej – praca związana będzie z zastosowaniem metod aktywizujących, w tym metody projektu.

3. Charakter oraz motywacja realizacji projektu

Potrzeba opracowania innowacji zaistniała w wyniku obserwacji obojętnych postaw młodych ludzi wobec piękna i niepowtarzalności najbliższego otoczenia. Takie postawy na pewno są rezultatem przemian cywilizacyjnych, pędu życia a także tak modnego procesu globalizacji. Zanikanie odrębności regionalnych wraz z tym zacierająca się świadomość przynależności do regionu i poszanowania Małej Ojczyzny może doprowadzić do zagubienia własnej wartości. Celem wprowadzenia innowacji jest również pogłębienie wiary.

Idea zdobywania turystycznej odznaki powstała wśród katolickich turystów, którzy chcą przez nią propagować wartości wędrówek krajoznawczych. Zdobywanie odznaki ma zachęcić uczniów do pożytecznego spędzania wolnego czasu, które ubogaci człowieka zarówno w jego sferze intelektualnej, fizycznej, jak i duchowej. Z chrześcijańskimi odwiedzinami wiąże się modlitwa w intencji Kościoła, szczególnie za wstawiennictwem św. Jana Pawła II, któremu dedykowana jest odznaka. Odznakę zdobywa się odwiedzając określone obiekty sakralne, pamiątkowe miejsca oraz uczestniczenie w imprezach kultury chrześcijańskiej.

Zdobycie Dziecięcej i Brązowej Krajoznawczej Odznaki im. Jana Pawła II ma na celu zaangażowanie uczniów do uprawiania turystyki pieszej, co w znaczny sposób podniesie efekt pracy szkoły w zakresie propagowania turystyki wśród dzieci i młodzieży oraz wpłynie na poznanie i przybliżenie historii regionu, Małej Ojczyzny.

4. Założenia innowacji

W roku szkolnym 2015/2016 uczniowie klas II będą korzystać z podręcznika *Nasza szkoła* dla klas II i pracują z programem *Doświadczenie świata*. Klasa III pracuje z programem *Od A do Z Edukacja z pasją*. Z zajęć komputerowych klasy II i III pracują w oparciu o program *Informatyka Europejczyka. Program nauczania do zajęć komputerowych w szkole podstawowej w edukacji wczesnoszkolnej*. Na religii realizują program *W drodze do Wieczernika*.

Uczniowie klas IV – VI na zajęciach komputerowych będą pracować w oparciu o program *Informatyka Europejczyka Program nauczania do zajęć komputerowych w szkole podstawowej, kl. 4 – 6*. Na historii pracować będą z programem *Historia wokół nas* w klasie

VI oraz *Wczoraj i dziś* w klasie IV. Na przyrodzie z programem *Tajemnice przyrody*. Na religii realizują program *Poznaję Boga i w Niego Wierzę*.

Innowacja zezwala na realizację treści zamieszczonych w podstawie programowej oraz poszerzenie ich o dodatkowe treści w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, edukacji plastycznej, religii i zajęć komputerowych w klasach II –III oraz w zakresie historii, przyrody i zajęć komputerowych i religii w klasach IV i VI.

Wykorzystanie metody projektu umożliwi uczniom aktywny udział w realizacji postawionych zadań. Każda klasa będzie wykonywać osobny projekt. Będzie on podzielony na trzy etapy: W pierwszym etapie następuje wybór i wprowadzenie do tematu w grupie oraz ustalenie listy zadań stanowiących podstawę aktywności dzieci. W drugim etapie dzieci zgłębiają wybrany przez siebie temat projektu. Szukają odpowiedzi na postawione pytania. W trzecim etapie uczniowie podsumowują to, czego się nauczyli. Ważne jest, aby dzieci mogły dokładnie omówić to, co poznały, aby nadać większe znaczenie swoim nowym doświadczeniom.

Dodatkowe treści obejmują:

W zakresie edukacji wczesnoszkolnej:

Uczeń:

- opisuje swoją miejscowość (wieś, miasto), uwzględniając elementy typowe dla tej przestrzeni (np. krajobraz, rośliny, zwierzęta, kulturę) mówi o swoich spostrzeżeniach, potrzebach i odczuciach, wydarzeniach z życia, ilustracjach, historyjkach obrazkowych, czytanych i słuchanych tekstach, wycieczkach, zdarzeniach z życia środowiska lokalnego;
- nawiązuje związek emocjonalno – intelektualny z historią opisaną w książce czytanej przez dorosłego zadaje pytania do czytanych przez nauczyciela tekstów i poszukuje odpowiedzi na pytania zadane do tekstu;
- potrafi przedstawić ciekawe informacje na temat wybranych zabytków i osobliwości Polski;
- zna zasady porozumiewania się z drugim człowiekiem;
- szanuje wspólne dobro.

W zakresie edukacji plastycznej:

Uczeń:

- uwzględnia w pracach plastycznych wielkości, proporcje i układ obiektów;
- przedstawia i wyraża w pracach plastycznych własne przeżycia, obserwacje, marzenia, wyobrażenia;
- fotografuje i tworzy kolekcje fotografii (np. rodzinnych, przyrodniczych itp.), porównuje wykonane przez siebie zdjęcia z obrazem rzeczywistości.

W zakresie zajęć komputerowych:

Uczeń klasy II i III

- ogląda grafiki i animacje, wykorzystując rozmaite programy dostępne w pracowni informatycznej;
- wykorzystuje określony program, aby obejrzeć zdjęcia w komputerze;
- pisze proste teksty, współtworząc metodą projektu „Kronikę” z realizacji zadań.

W zakresie religii:

- poznaje wielkość i wszechmoc Stwórcy w otaczającym nas pięknie świata;
- poznaje nowe wiadomości z życia św. Jana Pawła II, związane z jego rodzinnymi korzeniami i uprawianiem turystyki górskiej;
- naśladuje św. Jana Pawła II w spędzaniu wolnego czasu na łonie przyrody w łączności modlitwowej z Panem Bogiem;
- odpowiedzialność za tworzenie wspólnoty.

W ramach zajęć komputerowych klasy IV i VI:

Uczeń

- opracowuje i redaguje teksty, stosując rozbudowane możliwości edytora tekstu w zakresie formatowania akapitu i strony;
- łączy grafikę z tekstem;
- samodzielnie przygotowuje w edytorze tekstu „Kronikę” z realizacji zadań wyznaczonych do zdobycia odznaki turystycznej;

- korzysta z poczty elektronicznej przy realizacji projektów;
- korzysta z zasobów (słowników, encyklopedii, sieci Internet) i programów multimedialnych (w tym programów edukacyjnych) wyszukując potrzebne informacje związane z poznanymi miejscami Naszej Małej Ojczyzny;
- wykorzystuje aparat cyfrowy do tworzenia dokumentacji pracy;
- tworzy prezentację multimedialną metodą projektu z realizacji zadań.

W ramach religii:

Uczeń:

- poznaje wielką rolę Ducha Świętego w głoszeniu Ewangelii i otwartości na Jego działanie w życiu św. Jana Pawła II;
- poznaje wielkość i wszechmoc Stwórcy w otaczającym nas pięknie świata;
- zwiedza sanktuaria maryjne, kościoły zabytkowe i współczesne, a także wybrane kapliczki przydrożne znajdujące się na terenie Naszej Małej Ojczyzny;
- poznaje rolę autorytetów w życiu młodego człowieka;
- św. Jan Paweł II – wielkim autorytetem człowieka XX/XXI wieku;
- odpowiada za tworzenie wspólnoty;
- przyjmuje odpowiednią postawę w zależności od miejsca, w którym się znajdujemy i modlimy.

W ramach przyrody:

Uczeń:

- przygotowuje krótką notatkę na temat różnych informacji znajdujących się we wskazanych przez nauczyciela dodatkowych źródłach;
- proponuje wraz z uzasadnieniem, ciekawe formy wypoczynku dla swojej rodziny możliwe do zrealizowania w dniu wolnym od pracy;
- wskazuje pozytywne i negatywne skutki przekształcania lub nie krajobrazu najbliższej okolicy;
- przygotowuje samodzielnie informację na temat osobliwości najbliższego regionu.

W ramach historii i społeczeństwa:

Uczeń:

- opisuje swoją „małą Ojczyznę”, uwzględniając tradycję historyczno-kulturową i problemy społeczno-gospodarcze;
- zbiera informacje o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości „małej Ojczyzny”;
- wskazuje na planie miejscowości, siedzibę władz lokalnych i na przykładach omawia zakres działań oraz sposoby powoływania władz zbiera informacje o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości „małej Ojczyzny”;
- wymienia i tłumaczy znaczenie najważniejszych świąt narodowych, symboli państwowych i miejsc ważnych dla pamięci narodowej.

W ramach plastyki:

Uczeń:

- określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w swoim środowisku lokalnym i regionalnym, a także uczestniczy w życiu kulturalnym tego środowiska (zna placówki kultury działające na jego rzecz);
- podejmuje działalność twórczą, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego i innych dziedzin sztuki (fotografika, film) w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki właściwe dla tych dziedzin sztuki).

5. Zadania innowacji

Na różnych etapach nauczania zwracamy naszym wychowankom uwagę na walory turystyczne najbliższej okolicy, bądź podejmujemy próby ich przedstawienia w skali całego kraju. W jaki sposób? Niestety często zdarza się, że jest to związane tylko z teoretycznym przekazywaniem wiedzy albo nadmiernym wykorzystaniem nowoczesnej technologii komputerowej. Zapomnieliśmy, z różnych zresztą względów, o działalności turystycznej i krajoznawczej. A jest to przecież działalność, która może służyć nie tylko rozrywce, ale

także poznawaniu siebie i świata, czyli nauce. Nauce kształtującej u dzieci takie cechy, jak ciekawość, żądza wiedzy, fantazja, otwartość, chęć eksperymentowania, poczucie humoru, gotowość przyjmowania nowych idei, poczucie godności, chęć uczenia się, czy potrzeba szacunku dla siebie i innych. A przy tym jest łatwa i przyjemna. Warto jednocześnie podkreślić fakt, że to właśnie turystyka i krajoznawstwo stwarzają sytuacje, w których młodzież sama, w praktycznym działaniu, własnym wysiłkiem zdobywa życiowe doświadczenie, nawyki i zyskuje wzory postępowania.

Co możemy zrobić, żeby zachęcić uczniów do uprawiania turystyki? **Możemy mobilizować uczniów do zdobywania Dziecięcej Krajoznawczej Odznaki imienia Jana Pawła II.**

Cele kształcenia i wychowania:

- poznanie autorytetu moralnego jakim jest św. Jan Paweł II
- propagowanie aktywności, która przyczyni się do podnoszenia aktywności całego społeczeństwa;
- wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za poszanowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu;
- kultywowanie regionalnych tradycji świątecznych oraz innych obrzędów i obyczajów;
- kształtowanie szacunku wobec dorobku przeszłych pokoleń;
- emocjonalnego związku z regionem z równoczesnym kształtowaniem patriotyzmu.;
- poznanie ciekawych zakątków najbliższej okolicy;
- przełamanie bierności, doświadczenie satysfakcji z przełamania oporu wobec wysiłku i pokonania własnych słabości, ograniczeń;
- umiejętne łączenie nauki i wypoczynku oraz różnych atrakcji;
- nauka współżycia w grupie, podziału obowiązków, odpowiedzialności, zaradności, samodzielności;
- integracja uczniów, poprawa atmosfery w klasie, wzajemnych stosunków;
- tworzenie wzajemnej akceptacji w grupie;
- przestrzeganie zasad dobrego wychowania w różnych miejscach i okolicznościach;
- kształcenie samodzielności w myśleniu, działaniu, ocenie;
- aktywność w różnych dziedzinach życia;

- gotowość do współpracy i współdziałania;
- tolerancja wobec innych;
- uczenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego.

Metody i formy pracy

Uczeń powinien zdobywać samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela potrzebne wiadomości i kształtować lub nabywać odpowiednie umiejętności.

Do realizacji celów edukacyjnych stosowane będą różne metody i formy realizacji:

- praca indywidualna jednolita
- praca zbiorowa jednolita
- praca w grupach
- grupowo - zespołowa

Metody pracy:

- pogadanki
- warsztaty
- aktywizujące – twórcze, metoda projektu
- wycieczki piesze, rowerowe i autokarowe
- foto- relacja z realizacji zadań

W innowacji szczególną uwagę zwrócono na rozwój twórczej aktywności dziecka, rozwijanie talentów organizatorskich, kształtowanie emocjonalnego związku z regionem i krajem. Osiągnięcie takich postaw byłoby niemożliwe bez bezpośrednich i aktywnych kontaktów z rodzicami. Współpraca rodziców z nauczycielami powinna przejawiać się w następujących działaniach:

- wspólne zaplanowanie wycieczek z dokładnym omówieniem celu;
- pomoc w organizowaniu wyjść poza szkołę;

- współdziałal w organizowaniu imprez;
- zapewnienie pomocy rodziców w upowszechnianiu osiągnięć i prac uczniów związanych z edukacją regionalną.

6. Osiągnięcia uczniów po realizacji programu.

Uczniowie biorący udział w innowacji:

- Będą mieć głębszą świadomość wartości autorytetu w życiu człowieka;
- będą dostrzegać walory kulturalne najbliższego regionu;
- będą świadomie chronić piękno otaczającego nas świata;
- będą uwrażliwieni na poszanowanie tradycji, osiągnięć i pracy innych ludzi, w tym dawnych pokoleń;
- nabędą umiejętność szukania, gromadzenia i interpretowania różnorodnych informacji o Świętym Janie Pawle II i swoim regionie.
- świadome i aktywne będą uczestniczyć w życiu wspólnoty lokalnej, w zachowaniu i pomnażaniu dziedzictwa kulturowego;
- wzbogacą swoją osobowość;
- poznają możliwości alternatywnych sposobów życia i spędzania czasu wolnego;
- posługiwać się będą nowoczesnymi metodami prezentowania (promowania) swego regionu;
- będą mieli możliwość wyzwalaania aktywności artystycznej dziecka, rozwijania kreatywności;
- nauczą się korzystania z różnych źródeł informacji i mapy.
- Wykorzystają zdobytą wiedzę w praktyce do realizacji konkretnego celu.

7. Ocena pracy uczniów

Uczniowie biorący udział w innowacji będą dodatkowo oceniani za kreatywność, twórczą postawę, zaangażowanie, przygotowanie dodatkowych pomocy, zdjęć, informacji, umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy w tym i Internetu.

8. Ewaluacja innowacji

Ewaluacja innowacji będzie prowadzona zarówno na bieżąco w czasie jej trwania, jak i pod koniec, w formie podsumowania. Aby sprawdzić efektywność naszych działań planujemy: systematyczne rozmowy z prowadzącymi i uczestnikami zajęć, oraz prowadzenie dokumentacji zajęć, wyjść i wyjazdów.

Systematycznie prowadzona „Kronika” będzie odzwierciedleniem pracy z dziećmi. Znajdować się w niej będą przykładowe karty pracy, testy konkursowe, dokumentacja fotograficzna. Innowacja będzie realizowana także w formie zajęć pozalekcyjnych, dlatego też, kontrolowanie wiadomości, umiejętności i postaw będzie odbywać się w atrakcyjnej dla dzieci formie, np. quizów, konkursów, wystaw. Uśmiech, przyjazny gest akceptacji, pochwała słowna, drobny upominek, zastąpią oceny.

Przewiduje się także przygotowanie i przeprowadzenie ankiet dla uczniów i ich rodziców, którzy oceniać walory prowadzonych działań innowacyjnych.

Podsumowaniem innowacji będzie na koniec roku szkolnego 2015/2016 na który złożą się:

- przygotowanie prezentacji multimedialnej z realizacji poszczególnych zadań;
- wystawa prac - kronik uczniów;
- zdobycie Turystycznej Odznaki im. Jana Pawła II;
- uroczyste wręczenie Turystycznej Odznaki im. Jana Pawła.

Rezultaty wdrożonej innowacji zostaną przedstawione w czerwcu na zakończeniu roku szkolnego.

Załącznik nr 1. Zagadnienia do realizacji

Klasy II, III i IV będą zdobywać

Dziecięcą Krajoznawczą Odznakę im. Jana Pawła II

Zadania przedstawione zostały w dziewięciu wymaganiach:

1. Nawiedzenie miejsc związanych z życiem Jana Pawła II. (1)
2. Odbycie pielgrzymki do sanktuarium /odwiedziny/. (1)
3. Zwiedzenie zabytkowych kościołów. (2)
4. Zwiedzenie nowoczesnych kościołów. (1)
5. Historia i opis kapliczek przydrożnych. (1)
6. Zwiedzenie muzeum sakralnego. (1)
7. Udział w imprezach kulturalno – religijnych. (1)

8. Obiekty przyrodnicze i krajoznawcze-cuda natury. (1)
9. Miejsca pamięci narodowej. (1)

Klasa V i VI i zdobywać będzie

Brązową Krajoznawczą Odznakę im. Jana Pawła II

Zadania przedstawione zostały w ośmiu wymaganiach:

1. Nawiedzenie miejsc związanych z życiem Jana Pawła II. (2)
2. Odbycie pielgrzymki do sanktuarium. (2)
3. Zwiedzenie zabytkowych kościołów. (5)
4. Zwiedzenie nowoczesnych kościołów. (3)
5. Historia i opis kapliczek przydrożnych. (10)
6. Zwiedzenie muzeum sakralnego. (1)
7. Odprawienie drózek. (1)
8. Udział w imprezach kulturalno – religijnych. (1)